

KRISLAI

Nepaprastoji Diena.
Nukryžiota Tauta.
Musolinizmas ir Smetonizmas.
Jie ir Vėl Kals Pančius.
Rašo R. Mizara.

Rugsėjo 8 diena pasiliks žmonių istorijoje nepaprasta diena. Tą dieną buvo oficialiai paskelbta, kad Italija besilyginiai pasiduoda.

Lygiai 12:30 v. p. p. (Niujorko laiku) generolas Eisenhoweris per radiją pareiškė pasauliui, kad jo patiektaisiais dėsniais Italija liaujasi kariavusi prieš Jungtines Tautas, kad ji išsitraukia iš karo prieš mus.

Tuosius dėsnius, sakė mūsų generolas, užgyrė Didžiosios Britanijos, Jungtinių Valstijų ir Sąjungos Sovietinių Socialistinių Respublikų vyriausybės.

Šitai vienas antrojo pasaulinio karo aktas užsibaigė!

Skaitytas prašomas įsidėmėti vieną būdingą dalyką:

Nuo to laiko, kai Mussolinis užgrobė Italijos valdžią, kada toje nelaimingoje šalyje įsigalėjo fašizmas, mes nuolat ir nuolat skelbėme, jog fašizmas yra didžiausias kiekvienos tautos priešas; jog kiekvienas padorus žmogus, savo tautos patriotas, privalo prieš fašizmą kovoti, kaip prieš didžiausią pavojų, kaip prieš didžiausią pavojų.

Mes tai rašėme per mūsų spauda, mes tai kalbėjome nuo estradų, mes tai sakėme visokiuose susitikimuose su žmonėmis.

Šiandieninė Italijos tragišką padėtį aiškiai parodo kiekvienam, ką fašizmas gali tautai duoti.

Italijos fašizmas prarijo milijonus žmonių gyvybių. Jis pražudė tūkstus kolonijas, kurias Italija buvo užkariavusi. Jis atstūmė italų tautos kultūrą ilgiems metams. Jis sugriovė Italijos ūkišką gyvenimą. Jis sugriovė kitų tautų ūkišką gyvenimą.

Ir po to visko itališkasis fašizmas susmuko, kaip pašautas žvėris, ir šiandien nuo dvokiančiojo fašizmo lavono Italija bando pabėgti, kaip nuo šlykščiausios padlenos!

Bet pabėgti nėra jau taip lengva!

Mūsų, lietuvių tauta taipgi prisivalgė tos patios priekios košės — fašizmo.

Smetona bandė pamėgdžioti Mussolinį. Jis bandė "apsaugoti Lietuvą nuo komunizmo." Jis plėšė ir draskė mūsų tautos krūtį per keturiolika metų. Jis tampė ją už plaukų ir raižė jai iš nugaros diržus. Jis bandė ją laikyti kalėjime ir nesudrovėjo imtis už šautuvo ir šaudyti geriausias josias sūnus.

Bet mūsų tėvų žemė išspyrė lietuviškąjį Mussolinį 1940 metais ir pradėjo naująjį gyvenimą, užtikrinantį kiekvienam trokštančiam dirbti naudingą darbą asmeniui laisvę ir gerbimą.

Ir jeigu mūsų tėvų žemė, Lietuvą, okupavo brutališkasis Vokietijos žvėris, Mussolinio sėbras Hitleris, tai žinokime, kad toji okupacija tėva tik laikina: Lietuva ir vėl bus laisva, atsikels iš griuvėsių ir bus laiminga, graži, kokia ji niekad savo istorijoje nėra buvusi!

Bet šis dalykas veda prie kito: Štai dar ir šiandien Amer. raudasi lietuvių, kurie eina išvien su smetonininkais, su fašistais, ir dirba, kad po karo mūsų tauta ir vėl būtų supantiota fašistiniais pančiais.

Turiu kalvoje t. v. Pittsburgho konferenciją, kurią sudarė tūli "demokratai" iš vien su visokio plauko smetonininkais, su fašistais ir anti-semitais! Jie ten visi išvien bjauriojo mūsų tautininkų Tarybų Sąjungai! Jie ten melavo ir pliovojo, kaip melavo ir pliovo-

Darbo žmonių
Dienraštis
Kaina \$6.50 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$7.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 214

LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET
Telephone: STAG 2-3878

Brooklyn, N. Y., šeštadienis, Rugsėjo-Sept. 11, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XXV

TALKININKAI DARO DIDŽIUS ĮSIVERŽIMO PRATIMUS AMERIKOS KARIUOMENĖ GREIT UŽIMSANTI NEAPOLI

3,000 Talkininkų Lėktuvų Pleškino Nacių Karo Punktus Francijoje

London. — Šimtai Anglijos ir Amerikos karių ir transporto laivų ir motorinių valčių darė didžius įsiveržimo pratimus - manevrus Anglų Kanale, poros desėtkų mylių pločio sąsiauryje tarp Anglijos ir Francijos. Šie įsiveržimo Europon pratimai įvyko, taip sakant po pat gerklėmis nacių didžiųjų kanuolių, sustatytų šiaurinėse Francijos pakrantėse.

Šimtai Talkininkų lėktuvų skraidė virš manevruojančių savo karių ir transportinių laivų; bet vokiečių lėktuvai visai nemėgino pulti didžiulį Amerikos ir Anglijos jėgų.

Tuo pačiu laiku bent 3,000 Talkininkų bombanešių ir lengvųjų lėktuvų pleškino vokiečių prieplaukas, fortus ir kanuolių baterijas šiaurinėse Francijos pakrantėse ir ardė priešų lėktuvų stovyklas, fabrikus ir geležinkelius stotis Paryžiaus srityje ir kitur Francijoje. Amerikos lakūnai triuškinio vieną didelį orlaivų motory fabriką arti Paryžiaus. Per dieną buvo sunaikinta 17 vokiečių lėktuvų, o Talkininkai neteko 10 lėktuvų.

Būrys Italijos Karo Laivų Pabėgo į Talkininkų Uostą

London, rugs. 10. — Trys Italijos karo didlaiviai, kiekvienas po 35,000 tonų, ir būrys šarvuotųjų ir naikintuvų pabėgo iš La Spezios (šiaurvakarinėje Italijoje) į vieną Talkininkų uostą, kaip pranešė Romos radijas. Jie ištrūko nuo nacių, kurie tykojo tuos karo laivus užgrobti. Suprantama, kad Anglijos karo laivai saugojo šiuos italų karo laivus kelionėje iš Spezios. Tikimasi, kad tie Italijos laivai eis talkon Amerikos ir Anglijos karo laivams prieš Hitlerį. Stinga žinių apie keturis kitus italų karo didlaivus.

Vokiečiai Nuskanė Du Italijos Karo Laivus

Berlyno radijas gyrėsi, kad naciai oro bombomis nuskanė vieną didįjį italų karo laivą ir vieną šarvuotąjį iš tų karinių laivų, kurie atakavo vokiečių laivus jūrose ties Italija.

Naciai pasakojo, būk tūli Italijos laivai kovoją išvien su vokiečiais.

jo Mussolinis, Smetona, ir kaip meluoja Hitleris ir Goebbelsas!

Jie neša nelaimę mūsų tautai. Saugokitės jų!

AMERIKIEČIAI IŠTAŠKĖ NACIŲ ATAKAS TIES NEAPOLIU, ITALIJOJ

šaur. Afrika, rugs. 10.— Penktoji Jungtinių Valstijų armija įsiveržė į Neapolio sritį, pietiniai - vidurinėje Italijoje. Amerikos kovūnai krantan išlijo iš šimtų Talkininkų laivų ir motorinių valčių.

Vokiečiai visu įnirtimu, kartotinai kontratakavo amerikiečius. Bet Jungtinių Valstijų kariuomenė sutriuškino penkis nacių kontratakus ir nubloškė priešus atgal. Tuo pačiu laiku amerikiečiai paėmė strateginę

ITALIJA GRĖSINANTI NACIAM ATVIRU KARU

Berne, Šveic., rugs. 10.— Naciai užėmė Genoa, uosto miestą ir geležinkelį centrą, šiauriniai-vakarinėje Italijoje.

Atplaukė stambios anglų laivyno jėgos ir La Spezija uostamiestį, 75 mylios į pietų rytus nuo Genoa.

Eina susikirtimai tarp italų ir vokiečių miestuose ir miesteliuose pagal visą geležinkelį iš Milano didmiesčio į Genoa.

Pirmesni pranešimai teigė, kad italai nugalėję vokiečius Milane ir Turine, kitame didmiestyje šiaurinėje Italijoje.

Didelės Talkininkų Jėgos Plaukiančios Įsiveržt į Balkanus

Pranešimai iš Italijos ir Šveicarijos sako, kad milijoniškas skaičius Talkininkų transporto laivų, lydimi savo karinių laivų ir lėktuvų, plaukia linku Albanijos. Sakoma, kad grėsias tuojautinis anglų-amerikiečių įsiveržimas į Albaniją, o per ją į kitus Balkanų kraštus.

Naciai visu galimu greičiu permetė dideles savo jėgas į Albanijos pajūrius prieš grėsiantį įsiveržimą.

Visoj Albanijoje siaučia kautynės tarp italų ir vokiečių. Italai dar tebevaldo Albanijos sostinę Tiraną.

PERGALIŲ SVEIKINIMO GRIAUSMAI MASKVOJ

Maskva. — Rašo P. Cvirka: Tik keletas dienų tebuvo praėję po džiugaus saluto, kuomet Maskva griausmingomis kanuolių salvėmis sveikino Raudonosios Ar-

Atvadavę Bachmačą, Sovietai Žygiuoja Artyn Kijevo Ir Dniepropetrovsko

London, rugs. 10. — Raudonoji Armija šturmu atėmė iš vokiečių Bachmač miestą, svarbųjį mazgą geležinkelio, einančių iš Maskvos per Brianską į Ukrainos sostinę Kijevą ir iš Gornio (Baltarusijos) į Kremenčugą, prie Dniepro upės pietinės tarmės. Bachmač stovi už 110 mylių į šiaurį rytus nuo Kijevo. Bet jau trečiadienį sovietiniai kovūnai toje srityje paėmė Borznos miestą, esantį arčiau kaip 100 mylių nuo Kijevo.

Perkirsta Nacių Susisiekimas Tarp 2-ųjų Frontų
Maršalo Stalino įsakymu, Maskva dvylika salvių šūvių iš 124 kanuolių griausmingai sveikino generolo Rokossovskio komanduojamą armiją, atvadavusią Bachmačą. Savo pareikšime Stalinas sakė, jog Bachmačas yra "lemiamas stiprusis punktas Kijevo linkmėje." Su šio miesto paėmimu raudonarmiečiai faktinai perkirto geležkelinius susisiekimus tarp centralinio ir pietinio vokiečių frontų rytiniame Dniepro upės šone.

Sovietų kariuomenė dabar grumiasi linku Priluki geležinkelio stoties, 80 mylių į rytus nuo Kijevo ir Niežino, 75 mylios nuo to didmiesčio.

Atvaduota Dar šimtai Miestų ir Kitų Vietovių
Be Bachmačo, raudonarmiečiai tą pačią dieną atvadavo daugiau kaip 300 kaimų, miestelių ir miestų ir užmušė 4,100 vokiečių. Bachmačo srityje atimta iš priešų Nedrigailov miestas, 20 mylių į rytus nuo Romny geležinkelio stoties, ir Liudinovo miestas su geležinkelio stočia, 45 mylios į šiaurį nuo Briansko.

Į vakarus nuo atvaduoto Doneco Baseino sovietiniai kovūnai užėmė Novopavlovkos, Gusarovkos ir Dobropolijs miestus su geležinkelio stotimis, o į pietus nuo atkariauto Stalino jie atėmė iš priešų Starobešovo ir Staraja Karan miestus su geležinkelio stotimis.

Pavojus Nacių Brianske ir Mariupolyje
Raudonosios Armijos pulkai riečia apsupimo lan-

ką apie Brianską, šturmuodami hitlerininkus iš rytų, šiaurų ir pietų šonų.

Vokiečių radijas sakė, kad Sovietų kariuomenė iš Azovo Jūros išlipo krantan į pietus nuo Stalino, taigi netoli Mariupolio uosto. Naciai gyrėsi, kad sunaikinsiu tuos sovietinius kovūnus.

Associated Press teigia, jog Raudonoji Armija šioje srityje per dvi dienas nugalėjo 80 mylių pirmyn. Tarp kitko, naciai tapo išvyti iš Petrovskojės miesto, 44 mylios į šiaurvakarius nuo Mariupolio, svarbiausio Azovo Jūros uosto. Iš šios apylinkės Sovietai grėsina vokiečiams ir Krimo pussalyle.

Anglų radijas pranešė, jog pirmosios rūšų ellės tiek nužygiavo pirmyn šiame fronte, kad Sovietams belieka jau mažiau kaip 60 mylių iki Dniepropetrovsko miesto su milžiniška jo vanden-elektros dirbykla, prie Dniepro upės.

Sovietai Grėsia Kitam Nacių Gelžkelių Mazgui

London. — Raudonoji Armija, užėmusi Nikolajevką, pasiekė punktą tiktai už 35 mylių nuo labai svarbaus Stalino - Dniepropetrovsko ir Charkovo - Zaporozės geležinkelio mazgo. Šio geležinkelio centro užėmimas žymiai pasunkintų visą vokiečių padėtį Krimo pussalyle, tarp Juodosios ir Azovo Jūrų.

Tūkstančiai Italų Bėga iš Francijos į Šveicariją
Berne, Šveic. — Pranešama, kad italų kariuomenė pietiniai - rytiniame Francijos kame stengiasi prasi-veržt prieglaudon į nepusiskąją Šveicariją. Hitlerininkai pastoja jiems kelią; siaučia kautynės tarp italų ir vokiečių. Bet 2,000 italų jau pabėgo Šveicarijon.

Australai ir Amerikiečiai Jau Visai Arti Lae
Australija. — Australų ir amerikiečių kariuomenė dąsigrūmė iki 2 mylių nuo Lae, japonų tvirtumos Naujojoje Guinejoje. Jungtinių Valstijų karo laivai bombardavo kitą didelę japonų karinę bazę Salamaua, 25 mylios nuo Lae.

Anglai neseniai nuskanėdino 13 nacių submarinų.

